

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME

AVRUPA İNSAN HAKLARI MAHKEMESİ

İKİNCİ BÖLÜM

KABUL EDİLEBİLİRLİK HAKKINDA KARAR

Başvuru No. 59976/14

Emin AYDIN / Türkiye

Başkan

Valeriu Grițco,

Hâkimler

Egidijus Kūris,

Branko Lubarda,

ve *Bölüm Yazı İşleri Müdür Yardımcısı* Hasan Bakırcı'nın katılımıyla 12 Ekim 2021 tarihinde Komite halinde toplanan Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi, Türkiye Cumhuriyeti aleyhine açılan davanın temelinde bulunan ve 1980 doğumlu bir Türk vatandaşı olan, Aydın'da ikamet eden ve ayrıca Aydın Barosuna bağlı Avukat T. Eryalçın tarafından temsil edilen Emin Aydın'ın ("başvuran") 18 Ağustos 2014 tarihinde, İnsan Hakları ve Temel Özgürlüklerin Korunmasına İlişkin Sözleşme'nin ("Sözleşme") 34. maddesi uyarınca Mahkemeye yapmış olduğu (59976/14 No.lu) başvurusu, başvurunun Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi nezdinde Türkiye temsilcisi

© T.C. Adalet Bakanlığı, 2021. Bu gayri resmî çeviri, Adalet Bakanlığı, İnsan Hakları Dairesi Başkanlığı tarafından yapılmış olup, Mahkeme açısından bağlayıcılığı bulunmamaktadır. Bu çeviri, davanın adının tam olarak belirtilmiş olması ve yukarıdaki telif hakkı bilgisiyle beraber olması koşulu ile Adalet Bakanlığı, İnsan Hakları Dairesi Başkanlığına atıfta bulunmak suretiyle ticari olmayan amaçlarla alıntılanabilir.

olan, Türkiye Cumhuriyeti Adalet Bakanlığı İnsan Hakları Dairesi Başkanı Hacı Ali Açıkgül tarafından temsil edilen Türk Hükümetinin (“Hükümet”) bilgisine sunulması kararını ve tarafların sundukları görüşleri dikkate alarak gerçekleştirilen müzakerelerin ardından aşağıdaki kararı vermiştir:

DAVANIN KONUSU

1. Başvuru, başvuranın yerel bir gazetede yayımladığı bir yazı nedeniyle kamu görevlisine hakaret suçundan adli para cezasına mahkûm edilmesi ve ardından hükmün açıklanmasının geri bırakılmasına karar verilmesiyle ilgilidir.

2. Olayların meydana geldiği dönemde, başvuran, *Çine Madras* isimli yerel bir gazetenin Yazı İşleri Müdürü olarak görev yapmaktaydı. Başvuran, 2012 yılının Nisan ayında, “Ucuz olmak” başlıklı bir yazı yayımlamıştır ve bu yazıda “ucuz kadından olduğu” ifadesiyle hicvedilen bir kişi hakkında fıkra türünde bir hikâye anlatmasının ardından, bazı kamu görevlilerini “ucuz” olarak nitelendirerek, bu kişileri görevlerini kötüye kullandıkları iddiasıyla eleştirmiştir.

3. Başvuran, bu yazı nedeniyle kamu görevlisine hakaret suçundan hakkında başlatılan ceza yargılamasının sonunda, Çine Asliye Ceza Mahkemesi (“Asliye Ceza Mahkemesi”) tarafından 7.080 Türk lirası (“TRY”) (ilgili tarihte yaklaşık 3.050 avro (“EUR”) tutarında adli para cezasına mahkûm edilmiş ve ardından, bu hükmün açıklanmasının geri bırakılmasına karar verilmiştir. Asliye Ceza Mahkemesi, bu bağlamda, başvuranın yazısında belirtildiği ve eleştirildiği şekliyle, özdeş üç rakamdan oluşan özel bir plakaya sahip bir Bölüm Müdürü sıfatıyla kamu görevlisinin, olayların meydana geldiği dönemde ilçe Emniyet Müdür Vekili olan şikâyetçi olarak tanımlandığını belirtmiştir. Asliye Ceza Mahkemesi daha sonra, yazıda kullanılan “Ucuz kadından olduğu” ifadesinin ifade özgürlüğü kapsamına girmediği ve hakaret edici bir nitelik taşıdığı kanısına varmıştır.

4. Anayasa Mahkemesi, başvuranın bireysel başvurusunu incelemesinin ardından, somut olayda, yukarıda belirtilen ceza yargılaması nedeniyle ilgilinin ifade özgürlüğü hakkının ihlal edilmediği sonucuna varmıştır. Anayasa Mahkemesi, ihtilaf konusu yazının, bazı kamu görevlilerinin görevlerini yerine getirme şeklini eleştirmeyi amaçlasa bile, bu eleştirinin, kadınların nesneleştirilmesine ilişkin cinsiyetçi bir söylemle dile getirilen ucuz olma kavramına dayandığı ve bu yazıda yer alan hakaret edici ifadelerin ilçe Emniyet Müdür Vekili ile ilgili olduğunun açık olduğu kanaatine varmıştır.

5. Başvuran, Sözleşme'nin 10. maddesini ileri sürerek, kendi ifadesine göre genel nitelikte bir eleştiriyi iletmeyi amaçlayan yazısı nedeniyle cezaya mahkûm edilmesinin ifade özgürlüğü hakkını ihlal ettiğini iddia etmektedir.

MAHKEMENİN DEĞERLENDİRMESİ

6. Hükümet, bir kabul edilemezlik itirazı ileri sürmektedir. Hükümet, başvuranın bağımsız mahkemeler önünde kendi iddialarını sunma imkânına sahip olduğunu ve bu mahkemelerin söz konusu iddiaları usulüne uygun olarak incelediklerini ve ikincilik ilkesini dikkate alarak, bu şikâyetin açıkça dayanaktan yoksun olduğu gerekçesiyle kabul edilemez olduğuna karar verilmesi gerektiğini ileri sürmektedir. Esas hakkında, Hükümet, başvuranın “ucuz kadından olduğu” şeklindeki cinsiyetçi ve tahrik edici bir ifadeyi yazısında kullandığı gerekçesiyle ilgilinin ifade özgürlüğü hakkına yönelik yapılan müdahalenin demokratik bir toplumda gerekli olduğu kanısındadır.

7. Başvuran, objektif bir gözlemcinin, şikâyetçinin kendi ifadesine göre herhangi bir kişisel saldırı içermeyen yazısında belirtildiğini düşünmesinin imkânsız olduğunu ileri sürmektedir.

8. Başvuranın cezaya mahkûm edilmesi, ardından hükmün açıklanmasının geri bırakılmasına karar verilse bile, ilgilinin ifade özgürlüğü hakkını kullanmasına yönelik müdahale teşkil etmektedir (*Ömür Çağdaş*

Ersoy/Türkiye, No.19165/19, § 40, 15 Haziran 2021). Ayrıca, bu müdahalenin, kanun ile, özellikle Türk Ceza Kanunu'nun 125. maddesiyle öngörüldüğü ve Sözleşme'nin 10. maddesinin 2. fıkrası bakımından, itibarın veya başkasının haklarının korunması yönünde meşru bir amaç izlediği hususu taraflar arasında tartışma konusu olmamaktadır.

9. Mahkeme, müdahalenin gerekliliğiyle ilgili olarak, özel hayatın ve ifade özgürlüğünün korunması konusunda kendi içtihadından doğan ilkeleri hatırlatmaktadır. Bu ilkeler, özellikle *Couderc ve Hachette Filipacchi Associés/Fransa* ([BD], No. 40454/07, §§ 83-93, AİHM 2015 (özetler)) ve *Tarman/Türkiye* (No. 63903/10, §§ 36-38, 21 Kasım 2017) kararlarında özetlenmektedir.

10. Davalı Devletin bu türden koşullarda yararlandığı takdir yetkisi dikkate alındığında, ulusal makamlar, söz konusu makalenin yer aldığı olgusal bağlamı değerlendirmek için daha iyi bir konumda bulunmaktadır. Bu bağlamda, ulusal mahkemeler, özellikle Anayasa Mahkemesi, Mahkemenin içtihadıyla düzenlenen kriterlere (yukarıda anılan *Tarman* kararı, § 38), başvuranın ifade özgürlüğü hakkı ile karşı tarafın özel hayatına saygı hakkı arasında kurulması gereken adil dengeye dayanarak bir inceleme yapmışlardır. Nitekim ulusal mahkemeler, özellikle başvuran tarafından yazısında kullanılan "Ucuz kadından olduğu" ifadesine ilişkin olumsuz ve cinsiyetçi olarak değerlendirilen çağrışımı göz önünde bulundurarak, başvuranın yazısının bu yazıda eleştirilen kamu görevlisiyle ilgili belirtilen ayrıntılarla tanımlanabilecek olan şikâyetçinin itibarına zarar verdiği kanaatine varmışlardır.

11. Dolayısıyla başvurunun, Sözleşme'nin 35. maddesinin 3. fıkrasının (a) bendi ve 4. fıkrası uyarınca açıkça dayanaktan yoksun olduğu gerekçesiyle kabul edilemez olduğuna karar verilmelidir.

AYDIN / TÜRKiYE KARARI

Bu gerekçelerle, Mahkeme, oy birliđiyle,

Başvurunun kabul edilemez olduğuna *karar vermiştir*.

İşbu karar, Fransızca dilinde tanzim edilmiş olup, 18 Kasım 2021 tarihinde yazılı olarak bildirilmiştir.

Hasan Bakırcı
Yazı İşleri Müdür Yardımcısı

Valeriu Griçco

Başkan